

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Stetter): Jeg skal herved tillade mig på det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres vegne at fremsætte *forslag til lov om ændring af udskrivningsloven*.

Da det af finansministeren den 4. oktober 1973 fremsatte forslag til lov om ændring af udskrivningsloven bortfaldt ved afstemningen ved lovforslagets 3. behandling i folketinget den 8. november 1973, fremsætter de tre partier i fællesskab nærværende lovforslag for at undgå, at den formuestigning, der er en følge af den 15. almindelige ejendomsvurdering, kommer til beskatning.

Budgetministeren (Knud Heinesen): Jeg skal hermed tillade mig at fremsætte *forslag til finanslov for finansåret 1. april 1974 til 31. marts 1975*. I lighed med sidste år er i finanslovsforslaget indarbejdet budgetoverslagene for de tre følgende finansår såvel i forslagens tekst som i anmærkningerne hertil.

I henhold til grundlovens § 45 skal forslag til finanslov for det kommende finansår fremsættes for folketinget senest 4 måneder før finansårets begyndelse og kan således ikke afvente fremsættelse for det folketing, der vil fremgå af valget den 4. december.

I betragtning af de særlige omstændigheder, forslaget fremsættes under, skal jeg i det følgende kun kommentere den statsfinansielle situation, som den aftegner sig for det indeværende finansår, samt gennemgå det foreliggende finanslovsforslag — herunder også de fremlagte budgetoverslag.

Det seneste skøn over statsfinanserne i *indeværende finansår* tyder på, at overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet vil blive 5,2 milliarder kr., hvilket er omkring 1.200 mill. kr. mere, end det påregnedes ved finanslovens vedtagelse. Samtidig regnes med et kasseoverskud på 3,7 milliarder kr.

Indtægterne skønnes ca. 2,3 milliarder kr. større hovedsagelig som følge af en stigning i provenuet af forbrugsafgifterne. Baggrunden er såvel de i oktober gennemførte afgiftsforhøjelser, der vil betyde et merprovenu på ca. 200 mill. kr., som det forhold, at den indenlandske økonomiske aktivitet

samt prisudviklingen har været stærkere end ventet.

Nettoudgifterne skønnes nu at blive godt 1.100 mill. kr. større end ved finanslovens vedtagelse, hvilket alene skyldes, at pris- og lønstigningerne har været stærkere end forudsat.

Når der bortses herfra, er der kun tale om mindre forskydninger på udgiftsbudgettet. Den såkaldte budgetreguleringskonto på 860 mill. kr., der på finansloven 1973-74 gav udtryk for planlagte, men endnu ikke konkretiserede dele af forårets spareforlig, er i løbet af finansåret blevet søgt udmøntet i besparelser bl. a. ved igangsættelsesstoppet for offentlige bygge- og anlægsarbejder, besparelserne på undervisningsområdet m. v.

I forhold til den *foreløbige finansplan* for 1973-74, der blev fremlagt i august måned, skønnes såvel indtægter som udgifter nu en smule højere. Indtægtsforøgelsen skyldes — ud over de gennemførte afgiftsforhøjelser — tillige forskellige korrektioner af skønnet over henholdsvis forbrugsafgifterne og kildeskatten.

Igangsættelsesstoppet skønnes nu at medføre mindre besparelser i 1973-74 end ventet i august, idet det, efter at stoppet var forlænget med yderligere 11 måneder, viste sig nødvendigt at give nogle dispensationer til arbejder, som i hvert fald ikke kunne udskydes så længe; til trods for virkningerne af takstforhøjelserne hos statsvirksomhederne påregnes en forhøjelse af nettoudgifterne på henimod 150 mill. kr.

Det overskud, der tegner sig på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet, er med ca. 5,2 milliarder kr. væsentlig større end tidligere år. Jeg kan således til sammenligning nævne, at det tilsvarende overskud i 1972-73 var 2,3 milliarder kr. og i 1971-72 1,2 milliarder kr.

Udviklingen i overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet er bl. a. resultatet af, at regeringen har vist tilbageholdenhed på det udgiftsmæssige område som led i bestræbelserne på at sikre balancen i samfundsøkonomien.

Det *forslag til finanslov for 1974-75*, som i dag er forelagt folketinget, er et udtryk for regeringens vilje til yderligere at udbygge de nævnte bestræbelser.

Der budgetteres med en nettoudgift på

[Budgetministeren.]

57,3 milliarder kr., hvilket er en stigning i de samlede udgifter på ca. 6,7 milliarder kr. i forhold til det nu foreliggende skøn for 1973-74. Hele denne stigning kan henføres til pris- og lønudviklingen. Ses bort fra pris- og lønstigningerne, er det fremlagte forslag udtryk for en tilstræbt stabilisering af de statslige udgifter. Stigningsprocenten er nul fra 1973-74 til 1974-75.

Indtægterne er for 1974-75 budgetteret til 63,3 milliarder kr., hvilket er ca. 7,5 milliarder kr. mere end i 1973-74.

Ud fra disse forudsætninger kan der herefter regnes med et *overskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet* i 1974-75 på godt 6 milliarder kr. eller 800 mill. kr. mere end skønnet for 1973-74.

Ved en vurdering af kasseoverskuddet, der udgør 3,5 milliarder kr., må tages hensyn til, at der yderligere henlægges 2,2 milliarder kr. i den sociale pensionsfond.

Det fremlagte budget for 1974-75 er baseret på en forudsætning om fortsat høj økonomisk aktivitet. I det omfang, denne forudsætning brister, hvilket f. eks. kan ske, såfremt oliesituationen udvikler sig ugunstigt, må budgettet revideres. Et tilsvarende forbehold må tages med hensyn til skønnet for 1973-74.

Inden jeg nærmere gennemgår finanslovsforslaget, føler jeg anledning til at understrege, at selv om det foreliggende udgiftsbudget afspejler en stabilisering af de samlede statslige udgifter, er der dog fortsat på afgørende områder plads for en vis stigning i den offentlige aktivitet.

Man vil således af anmærkningerne til forslaget kunne se, at der f. eks. påregnes en fortsat stigning i antallet af unge under uddannelse, samt at der forudsættes en fortsat udbygning inden for omsorgsområdet.

Fastholdelsen af udgiftsniveauet for de samlede udgifter fra 1973-74 til 1974-75 dækker over mindre forskelle i udgiftsudviklingen på det *rammebelagte* område og på *udgifterne uden for rammer*. De rammebelagte udgifter udviser en stigning på godt 1 pct. Denne udgiftsstigning opvejes imidlertid stort set af et svagt fald i de ikke-rammebelagte udgifter. Baggrunden herfor er bl. a. bortfaldet af enkelte store udgiftsposter såsom byggemomsrefusionen og udgiften til restrefusioner til sygekasserne.

Selv om besparelserne fra forårets spareforlig allerede er medtaget i finansloven 1973-74, er der på mange punkter tale om en vækst i besparelserne fra 1973-74 til 1974-75, bl. a. som følge af, at besparelsesforanstaltningerne først er sat i værk *i løbet af finansåret 1973-74*, f. eks. ved skoleårets start.

I budgetredegørelsen er nærmere redegjort for de gennemførte besparelsers omfang samt deres fordeling på hovedområder. De samlede spareforslag vedrørende 1974-75 andrager i alt ca. 2.600 mill. kr., hvortil kommer ca. 400 mill. kr. i takstforhøjelser.

Finanslovsforslagets *reserver* til dækning af forventede *pris- og lønstigninger* er ansat til 7,5 milliarder kr. Baggrunden herfor er *dels* de siden 1. april skete pris- og lønstigninger, *dels* den forventede udvikling frem til slutningen af finansåret 1974-75. Skønnet er bl. a. baseret på, at der udløses 2 dyrtidsportioner ved januarpristallet 1974 og 2 portioner ved julipristallet 1974, hvor man i august kun regnede med én dyrtidsportion ved julipristallet 1974.

Som jeg tidligere har nævnt, må man fra 1973-74 til 1974-75 regne med et fald i de *ikke rammebelagte udgifter*, hovedsagelig på grund af de gennemførte besparelser.

Det er naturligt i forlængelse heraf at nævne de initiativer, der i det forløbne år er taget til et *samarbejde med kommunerne og amtskommunerne* om at opnå en bedre koordination af de offentlige budgetter.

Gennemførelsen af spareplanen af marts 1973 har i flere henseender haft betydning også for kommunerne. Dette gælder navnlig besparelserne på undervisningsområdet samt igangsættelsesstoppet for offentlige bygge- og anlægsarbejder. Herudover må nævnes de punkter i spareplanen, der vedrører fastlæggelsen af investeringsrammer for kommunerne, forenkling af de statsligt fastsatte standarder og normer samt en afskaffelse af dobbeltadministration. Om det sidste punkt foreligger nu rapporter fra de arbejdsgrupper, der siden forsommeren har arbejdet med problemet. Som følge af valg-situationen har regeringen imidlertid fundet det rigtigt at udskyde behandlingen af rapporterne.

Aftalerne om investerings- og lånerammer er blevet udbygget bl. a. derved, at de såkaldte selvejende institutioner nu inddrages

[Budgetministeren.]

under systemet. Hertil kommer, at kommunerne nu har udarbejdet investeringsbudgetter for en treårig periode.

Hovedlinjen for den konkrete fastlæggelse af investeringsrammerne for kommunerne og amtskommunerne har været, at de offentlige investeringer skulle udvikle sig ensartet i henholdsvis den statslige og kommunale sektor. Ved en aftale i juni måned fastlagdes investeringsrammen for 1974-75 til 3,1 milliarder kr. for kommunerne, til godt 1 milliard kr. for amtskommunerne samt til ca. 800 mill. kr. for København-Frederiksberg.

Relationerne over for EF attegner sig i det fremlagte budget på en række forskellige poster. De væsentligste danske bidrag til EFs budget er opført inden for finansministerens og udenrigsministerens områder med i alt 655 mill. kr. Derfra går nogle indtægtsposter af størrelsesordenen 60 mill. kr. EFs markedsordninger har kun begrænset netto-virkning for statsbudgettet, fordi de betydelige beløb, vi modtager fra EF, viderebetales til landbruget.

Indtægterne for 1974-75 er som nævnt budgetteret til 63,3 milliarder kr. Heraf udgør forbrugsafgifterne og det statslige provenu af kildeskatten henholdsvis 30,1 milliarder kr. og 30,5 milliarder kr.

Som udgangspunkt for skønnene over provenuet af *forbrugsafgifterne* i 1974-75 er der regnet med en forbrugsstigning i løbende priser på 13-14 pct. i forhold til indeværende finansår. Som allerede nævnt er budgetteringen af forbrugsafgifterne særdeles usikker på grund af oliesituationen.

I budgetteringen er indregnet afgiftsforhøjelserne fra oktober 1973 med i alt ca. 600 mill. kr. samt nogle ændringer, der følger af EF-medlemskabet. Endvidere er der regnet med en provenunedgang på ca. 370 mill. kr. som følge af nedsættelsen af priserne på mejeriprodukter. Den budgetterede provenustigning bliver herefter 2,9 milliarder kr. i forhold til 1973-74.

For *kildeskatten m. v.* er budgetteret en provenustigning på i alt ca. 7½ milliarder kr. i forhold til 1973-74. Halvdelen er en forøgelse af statens provenu, mens resten afregnes til kommunerne. Der er forudsat en stigning i de skattepligtige indkomster på 15 pct. fra 1973 til 1974 og på 12,5 pct. fra

1974 til 1975 samt uændrede udskrivningsregler i 1974 og 1975. Således er statsindkomstskatten beregnet med en udskrivningsprocent på 91, det særlige folkepensionsbidrag er beregnet med 2 pct. i både 1974 og 1975 imod 1 pct. i 1973 og dagpengebidraget med 1 pct. i begge år imod $\frac{3}{4}$ pct. i 1973.

Den gennemsnitlige kommunale udskrivningsprocent, som i 1973 var 21,5 pct., er beregnet til 19,5 pct. for 1974 og er forudsat uændret for 1975. Skønnet for formueskatten, som er inkluderet i kildeskatt m. v., er for ejendomsværdierne baseret på den 15. vurdering; skatten er beregnet med 1 pct. af den del af formuen, der overstiger 400.000 kr.

Budgetskønnet er behæftet med nogen usikkerhed bl. a. på grund af, at den ændring i forskudsregistreringen, der fandt sted fra og med 1973, kan medføre ændringer i betalingsmønstrer. Der er ved budgetteringen forudsat, at inddrivningen af restancer effektiviseres.

Ved budgetteringen af indtægterne for 1974-75 er medtaget forventet ny lovgivning især om indførelse af udlejningsbidrag for boligejendomme og en tilsvarende afgift på ældre erhvervsjendomme. Endvidere er forudsat en afgift af forsikringer. Der regnes med et provenu på i alt 800 mill. kr., som er opført som en særlig post på budgettet.

Det fremlagte budget for 1974-75 er udarbejdet med *udgangspunkt i budgetoverslagstallene* fra sidste år. Første gang finansåret 1974-75 blev medtaget i den 4-årige budgetlægning, var i november 1970, og finanslovforslaget er således det fjerde budget for 1974-75. Det ligger i selve denne måde at budgettere på, at det første budget må have en særdeles foreløbig karakter, men jo nærmere realiseringen af budgettet kommer, jo mere detaljeret og endeligt vil det blive.

Der er for mig ingen tvivl om, at indførelsen af budgetoverslagene har medført en væsentlig styrkelse af den statslige budgetlægning, måske ikke mindst i de enkelte institutioner.

Hvad angår *budgetoverslagene for 1975-76, 1976-77 og 1977-78*, må jeg understrege, at disse af regeringen kun betragtes som foreløbige. En række udgiftsposter i budgetoverslagsårene er således forudsat taget op

[Budgetministeren.]

til nøjere overvejelse i de kommende måneder med henblik på at videreføre besparelserne og derved reducere stigningstakten i budgetoverslagene.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale finanslovforslaget for 1974-75 til folketingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse.

Af finansminister *Grünbaum* (15. november 1973):

Redegørelse om virkningerne af 15. almindelige vurdering.

Ved den dagsorden, der blev vedtaget i forbindelse med åbningsdebatten den 4. oktober 1973, pålagde folketinget regeringen at give en redegørelse for resultaterne af den 15. almindelige vurdering og den tilknyttede skattevirkning under hensyn til tilsagn, der blev givet ved folketingets forhandlinger i juni vedrørende fastsættelse af lejeværdi i egen bolig og lejefastsættelse i udlejningsbyggeriet.

I henhold til denne vedtagelse skal jeg hermed give den ønskede redegørelse:

Et hovedprincip for ansættelsen af ejendomsværdierne er, at vurderingen skal foretages på grundlag af værdien i handel og Wandel. Dette princip blev allerede fastslået i 1903, samtidig med at man indførte periodiske ejendomsvurderinger. Det har været gældende siden og er anført i vurderingslovens § 6. I dette princip ligger, at vurderingen skal fastsættes til den sum, som man ved frit salg kan påregne at en fornuftig køber vil betale for ejendommen.

Det er klart, at den enkelte vurderingsmand ikke altid selv kan skaffe sig tilstrækkelig viden om prisniveauet for de forskellige ejendomsstyper på vurderingstidspunktet. Derfor har man den ordning, at der i forbindelse med alle overdragelser af fast ejendom udfyldes et særligt skema, som indsendes til statens ligningsdirektorat. På grundlag heraf udarbejder ligningsdirektoratet en statistik over salgspriserne i de enkelte områder af landet, og denne statistik udsendes løbende til de lokale vurderingsmyndigheder. I forbindelse med de almindelige vurderinger afholdes der endvidere

møder over hele landet, hvor vurderingsmyndighederne får mere udførlige oplysninger om priserne på de enkelte ejendomsstyper efter alder og udstyr.

Et andet hovedprincip, som har været fulgt langt tilbage i tiden, er bestemmelsen i vurderingslovens § 10, stk. 3, om, at der ved ansættelsen skal regnes med normale prioriteringsforhold. Dette sker ud fra en ligelighedsgrundsætning, som tilsiger, at vurderingerne af ens ejendomme skal være ens, uanset ejendommenes forskellige finansiering.

Hvis prioriteringsforholdene afviger fra det normale, må der skønnes over, hvad købesummen ville have været, hvis prioriteringen havde svaret til den sædvanlige for tilsvarende ejendomme.

Jeg vil gerne fremhæve, at vurderingerne, også ved den 15. almindelige vurdering, er foregået på grundlag af de principper, som er fastslået i vurderingsloven.

Jeg skal derefter omtale selve vurderingsresultatet, for så vidt angår enfamiliehuse, idet det navnlig er dette område, som har interesse i forbindelse med lejeværdifastsættelsen.

Som bekendt har lejeværdien hidtil for de fleste ejendommers vedkommende været beregnet på grundlag af 13. almindelige vurdering. For ejendomme anskaffet i de senere år er beregningen dog sket på grundlag af 14. almindelige vurdering eller en omvurdering, der bygger på prisniveauet ved 14. almindelige vurdering.

Det er allerede meddelt, at ejendomsværdierne for enfamiliehuse ved 15. almindelige vurdering i hele landet viser en gennemsnitlig stigning på 101 pct. i forhold til ansættelserne ved 13. almindelige vurdering. Fra 13. til 14. almindelige vurdering steg ejendomsværdierne med 38 pct. og fra 14. til 15. almindelige vurdering med 46 pct.

Da udviklingen i *salgspriserne* har været forskellig i de forskellige dele af landet, følger heraf, at stigningen i vurderingerne også har været forskellig. Således har stigningen, som det fremgår af vedlagte bilagsmateriale, været størst i Frederiksborg amt, hvor der fra 13. til 15. almindelige vurdering har været en gennemsnitlig stigning på 125 pct. Denne stigning er dog i væsentlig grad sket allerede ved 14. almindelige vurdering. Af andre områder, hvor stigningen ligger mere